

Prof. zw. dr hab. Bogdan Dolnicki
Uniwersytet Śląski w Katowicach

R E C E N Z J A

Rozprawy doktorskiej mgr. Konrada Wojnarowskiego pt. „Klasyfikacja NUTS i jej znaczenie dla prawa Unii Europejskiej i polskiego prawa krajowego”, przygotowanej pod kierunkiem naukowym prof. dr. hab. Huberta Izdebskiego.

Wykonując uchwałę nr 419 Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Prawne Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 26 czerwca 2023 r. o powierzeniu funkcji recenzenta w przewodzie doktorskim mgr. Konrada Wojnarowskiego, przekazaną mi do wiadomości pismem z dnia 11 lipca 2023 r., przedkładam recenzję rozprawy doktorskiej pt. „Klasyfikacja NUTS i jej znaczenie dla prawa Unii Europejskiej i polskiego prawa krajowego” z pozytywną oceną i wnioskami o podjęcie dalszych czynności w przewodzie doktorskim.

Rozprawa doktorska powinna stanowić oryginalne rozwiązanie przez autora zagadnienia naukowego oraz wykazywać jego ogólną wiedzę teoretyczną w danej dyscyplinie naukowej i umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Poddana ocenie rozprawa doktorska mgr. Konrada Wojnarowskiego w pełni odpowiada tym wymaganiom, stanowi podstawę do podjęcia dalszych czynności przewodu doktorskiego oraz nadania stopnia naukowego doktora nauk. Rozprawa doktorska stanowi dzieło oryginalne, całość jej rozważań jak i wywody w kwestiach szczegółowych wykazują ogólną wiedzę teoretyczną doktoranta w zakresie nauki prawa administracyjnego i samorządowego oraz jego uzdolnienia do podejmowania badań naukowych i umiejętność samodzielnego ich prowadzenia.

W uzasadnieniu podanej oceny stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr. Konrada Wojnarowskiego zawiera opracowanie tematu naukowego, który nie był w takim ujęciu przedmiotem badań prowadzących do przygotowania dzieła o charakterze monograficznym.

Rozważania rozprawy doktorskiej mają charakter interdyscyplinarny. Prowadzone są z pełnym i rzetelnym wykorzystaniem dorobku polskiej nauki prawa administracyjnego,

samorządowego oraz prawa europejskiego, co dokumentuje obszerna bibliografia. Autor wykazał się ponadto znajomością obszernego materiału normatywnego oraz orzecznictwa. Doktorant starannie podbudowuje swoje wywody stanowiskami doktryny, poddaje je własnej ocenie, odpowiednio argumentując jedne poglądy przyjmuje a inne odrzuca. Lektura rozprawy doktorskiej mgr. Konrada Wojnarowskiego daje przekonanie o tym, że jest to Autor, który posiadał umiejętność prowadzenia samodzielnej pracy naukowej.

Zdaniem Autora klasyfikacja NUTS stanowi jeden z ważniejszych przedmiotów harmonizacji prawa polskiego i europejskiego. Oznacza ona hierarchiczny system podziału terytorium gospodarczego Unii Europejskiej, który został stworzony w celu gromadzenia, rozwoju i harmonizacji europejskich statystyk regionalnych, analiz społeczno-gospodarczych regionów oraz dla celów polityki rozwoju regionalnego, w tym funduszy europejskich. Celem rozprawy jest przedstawienie znaczenia klasyfikacji NUTS dla prawa unijnego oraz polskiego prawa krajowego.

Podstawowy problem badawczy, którego próba rozwiązania została podjęta w rozprawie, sprowadzał się do pytania: czy i jakie znaczenie ma klasyfikacja NUTS dla prawa europejskiego i polskiego prawa krajowego ?

W celu zweryfikowania postawionej tezy Autor sformułował szereg hipotez badawczych:

- klasyfikacja jednostek terytorialnych dla celów statystycznych zapewnia spójność z celami rozwojowymi regionów Unii Europejskiej;
- prawne założenia dla funduszy europejskich opierają się na podziale statystycznym NUTS 2 ze względu na podział środków dla tego poziomu;
- konstytucyjne zasady pomocniczości i decentralizacji, przy obowiązującym zasadniczym podziale terytorialnym państwa – z założenia uwzględniającym więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe – zapewniają samodzielność samorządu województwa w prowadzeniu polityki rozwoju regionalnego, w ramach polityki spójności Unii Europejskiej;
- podział statystyczny Mazowsza na dwa NUTS 2 będzie sprzyjał funkcjonalnej metropolizacji, tj. stworzeniu szczególnych rozwiązań dla obszaru metropolitalnego Warszawy (w ramach NUTS 2 - mazowieckiego stołecznego) w postaci współpracy samorządów i innych podmiotów społeczno-gospodarczych;
- w polityce rozwoju Unii Europejskiej – w perspektywie 2021 – 2027 – będzie, w większym niż dotychczas stopniu, widoczny aspekt terytorialny, a w podejściu terytorialnym, uwzględnione zostaną cele rozwojowe, skierowane do regionów NUTS 2;

- wobec wyzwań dla przyszłości Polski i Unii Europejskiej, takich jak polaryzacja rozwoju, nowy podział statystyczny, nowa perspektywa finansowa – jako obszary zastosowań, duże znaczenie w rozwoju regionów i makroregionów będą miały takie instrumenty jak Zintegrowane Inwestycje Terytorialne i Regionalne Instrumenty Terytorialne/Mazowieckie Strukturalne Inwestycje Terytorialne (województwo mazowieckie) oraz instrumenty zwrotne a także obszary strategicznej interwencji.

Układ zagadnień omawianych w poszczególnych rozdziałach należy uznać za poprawny. Praca składa się ze wstępu, trzech rozdziałów oraz zakończenia obejmującego uwagi de lege ferenda.

Rozdział I został poświęcony pojęciu klasyfikacji jednostek terytorialnych dla celów statystycznych, celom, podstawowym zasadom oraz trybowi zmiany. Omówiono również rozwiązania stosowane w tym zakresie w Polsce. Część rozważań dotyczy lokalnych jednostek administracyjnych, unijnych typologii terytorialnych i innych jednostek przestrzennych (na przykładzie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii).

W rozdziale II omówiono pojęcie samorządu terytorialnego i jego miejsce w systemie ustrojowym państwa. Należy zgodzić się z Autorem, który na str. 99 pisze: „Samodzielność województwa samorządowego, a to województwo jest zasadniczo regionem poziomu NUTS 2 zaangażowanym w realizację unijnej polityki spójności, polega m. in. Na wykonywaniu zadań , w ramach polityki rozwoju./.../ Samorząd województwa powinien być traktowany całościowo. O ile bowiem relacje pomiędzy zarządem województwa a sejmikiem wojewódzkim oraz relacje zachodzące wewnątrz tych organów niewątpliwie mają wpływ na sposób i możliwości prowadzenia polityki rozwoju, to nie da się im przypisać w tym kontekście charakteru samodzielności. W rezultacie można wyróżnić trzy podstawowe płaszczyzny odniesienia: samorządową (relacje pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego), rządową (relacje samorząd województwa – administracja rządowa) oraz unijną (relacje samorząd województwa – instytucje Unii Europejskiej).”

Fragment pracy dotyczy regionalizmu i regionalizacji w zestawieniu z metropolizacją. Na tym tle ukazana została współpraca terytorialna (regionalna) Unii Europejskiej.

W rozdziale III poddano analizie podział statystyczny województwa mazowieckiego jako szczególny przypadek stosowania polityki regionalnej. Na podkreślenie i uznanie zasługują pogłębione badania przeprowadzone przez Autora. W ich rezultacie Autor dochodzi do wniosku, iż podział na „nowe” NUTS 2 umożliwia dostosowanie wysokości i rodzaju wsparcia z funduszy unijnych do poszczególnych części województwa. Podział ten umożliwia

w kolejnej perspektywie lepsze planowanie rozwoju obszarów. Twierdzenia te potwierdzają dalsze wywody zawarte w pracy.

W Zakończeniu Autor podsumowuje rozważania i badania przeprowadzone w pracy i dochodzi do dojrzałych wniosków. Na podkreślenie zasługuje zwłaszcza aprobata wyrażona dla podziału statystycznego Mazowsza na dwa NUTS 2. W pełni należy zgodzić się z argumentacją zaprezentowaną w recenzowanej pracy.

Nie można zgłosić zastrzeżeń co do rozmiarów pracy. Praca obejmuje 225 stron merytorycznego tekstu. Po uważnej lekturze całości pracy trudno w niej doszukać się zagadnień, które mogły zostać jedynie zasygnalizowane jako nie mające bezpośredniego związku z głównym nurtem badawczym. Wywody są logiczne, klarowne a omawiane kolejno kwestie są wzajemnie powiązane. Wykonana przez doktoranta praca bez wątplenia świadczy o jego erudycji, warsztacie naukowym i znajomości rzeczy. Przeprowadzone przez Autora badania potwierdzają postawione na wstępie tezy badawcze.

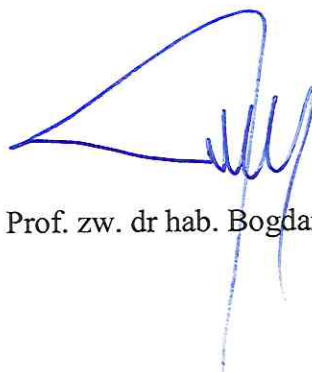
Praca napisana jest poprawnie stylistycznie, prostym i zrozumiałym językiem. Wywody prowadzone są logicznie, wnioski należycie uzasadnione i czytelne.

Na podkreślenie zasługuje staranna redakcja tekstu. W tekście znaleźć można jedynie drobne błędy.

Lektura tej interesującej rozprawy doktorskiej wskazuje na jej wartość doktrynalną i praktyczną oraz dojrzałość naukową Doktoranta.

W pełni podtrzymuję wyrażoną na wstępie wysoką ocenę recenzowanej pracy doktorskiej mgr. Konrada Wojnarowskiego.

Bielsko-Biała, 8 sierpnia 2023.

Prof. zw. dr hab. Bogdan Dolnicki

